

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Vaccinaties voor je kind

Rijksvaccinatieprogramma

Waarom vaccineren?

Al bijna 70 jaar worden kinderen in Nederland gevaccineerd tegen ernstige infectieziekten. Daardoor zijn deze ziekten hier bijna verdwenen. Vaccineren blijft belangrijk, want als we stoppen met vaccineren komen de ziekten terug.

Hoe werkt het?

Met een vaccinatie bouwt het lichaam van je kind afweer op tegen ziek-makende virussen en bacteriën. Hierdoor wordt je kind niet of veel minder ziek. Ook is de kans klein dat je kind anderen besmet. Dat is belangrijk voor kinderen die (nog) geen vaccinatie hebben gekregen. Bijvoorbeeld omdat zij te jong zijn of door een ziekte niet gevaccineerd kunnen worden.

Meestal krijgt een kind twee prikken per keer. De vaccinaties worden gegeven in het bovenbeen of de bovenarm.

Uitgebreid getest

Voordat een vaccin mag worden gebruikt, is het uitgebreid getest. Net als bij andere medicijnen. Alleen als duidelijk is dat een vaccin werkt en veilig is, mag het aan kinderen worden gegeven. Ook tijdens het gebruik wordt de veiligheid van vaccins in de gaten gehouden. Dat gebeurt niet alleen in Nederland, maar over de hele wereld.

Vaccin en bijsluiter

Wil je weten wat er in de vaccins zit die je kind krijgt? Op de website van het Rijksvaccinatieprogramma

vind je alle bijsluiters van de verschillende vaccinaties. Scan de QR-code of kijk op rijksvaccinatieprogramma.nl/bijsluiters

Om welke ziekten gaat het?

In Nederland krijgen kinderen vaccinaties tegen 14 ernstige infectieziekten. Hieronder lees je meer over deze ziekten.

Bof is een infectie van onder andere de speekselklieren. Daarom hebben kinderen met de bof een dikke wang en nek. Soms ontstaat hersenvliesontsteking. Jongens kunnen soms minder vruchtbaar worden door de bof. Zij kunnen dan later moeilijk kinderen krijgen.

Difterie is een ernstige keelontsteking. Het is heel besmettelijk. Vóór de invoering van de vaccinatie gingen veel kinderen dood door difterie.

Hepatitis B is een ontsteking van de lever. Soms blijft het virus in je lichaam. Dan kun je leverkanker krijgen.

De **Hib-bacterie** veroorzaakt ernstige infecties zoals bloedvergiftiging, hersenvliesontsteking, strotklepontsteking, longontsteking of gewrichtsontsteking.

HPV kan bij mannen en vrouwen verschillende vormen van kanker veroorzaken. Zoals mond-, keel-, penis-, anus- en baarmoederhalskanker. Acht op de tien mensen raken één of meer keren in hun leven besmet met HPV.

Kinkhoest veroorzaakt heftige hoestbuien die maanden kunnen duren. Dit is vooral gevaarlijk voor baby's. Zij kunnen uitgeput raken en hersenschade krijgen. Ze kunnen er zelfs aan overlijden.

Mazelen is een vlekjesziekte met hoge koorts en huiduitslag. Vaak ontstaat oorontsteking. Soms krijgen kinderen longontsteking of hersenontsteking waaraan ze dood kunnen gaan. Mazelen is heel besmettelijk.

Meningokokkenziekte kan hersenvliesontsteking en bloedvergiftiging veroorzaken. Je kunt er ook aan overlijden. De vaccinatie in het Rijksvaccinatieprogramma beschermt tegen vier verschillende meningokokkenbacteriën: A, C, W en Y. De vaccinatie beschermt niet tegen meningokokken type B.

Pneumokokken zijn bacteriën die bloedvergiftiging, ernstige longontsteking en hersenvliesontsteking kunnen veroorzaken. Ook kan een kind doof worden. Het vaccin werkt tegen de typen pneumokokken die het meest voorkomen.

Polio wordt ook wel kinderverlamming genoemd. Het kan leiden tot blijvende verlammingen van benen, armen of ademhalingspiers.

Rodehond is een vlekjesziekte, maar minder ernstig dan mazelen. De ziekte is tijdens de zwangerschap gevaarlijk voor de ongeboren baby. De baby kan met ernstige afwijkingen worden geboren. Kinderen krijgen een inenting tegen rodehond, zodat zij zwangere vrouwen niet kunnen besmetten.

Het **rotavirus** veroorzaakt een ontsteking aan de maag en darmen. Het is besmettelijk en komt bij jonge kinderen veel voor. Kinderen krijgen koorts, (hevige) diarree en moeten overgeven.

Het **RS-virus** kan een infectie veroorzaken aan de luchtwegen. Vooral jonge baby's kunnen er erg ziek van worden. Ze worden bijvoorbeeld benauwd of krijgen een longontsteking.

Tetanus leidt tot verkramping van de spieren. Zonder behandeling is tetanus dodelijk. Tetanus is niet besmettelijk. Een kind kan tetanus krijgen als het wordt gebeten door een (huis)dier. Of als er straatvuil in een wond komt.

Bijwerkingen

Vaccinaties kunnen bijwerkingen geven. Dat komt meestal doordat vaccinaties de afweer van het lichaam aan het werk zetten. Deze bijwerkingen zijn bijna altijd mild en gaan vanzelf over.

Een lichte koorts (temperatuur rond 38 graden) kort na de vaccinatie komt het meest voor. Ook kan de plek waar de prik is gegeven wat rood of dikker worden. Na de rotavirusvaccinatie kan je kind diarree krijgen of overgeven.

Heftige bijwerkingen zijn zeldzaam. Neem contact op met de huisarts als je je zorgen maakt. Bijvoorbeeld omdat je kind erg ziek is of na enkele dagen nog hangerig of koortsig is. De prik tegen het RS-virus geeft bijna nooit bijwerkingen. Krijgt je baby koorts na de prik, neem dan contact op met de huisarts.

Enkele tips om de pijn te verzachten:

- Bij jonge baby's helpt knuffelen en afleiding als ze hangerig zijn.
- Als een kind pijn heeft of zich echt niet lekker lijkt te voelen, kan paracetamol helpen. Kijk op de bijsluiter hoeveel je kind mag hebben.
- Het is beter de arm of het been waarin gevaccineerd is, niet te veel aan te raken. Dat kan de pijn erger maken.

Bijwerking melden

Je kunt een bijwerking van een vaccinatie melden bij de arts of verpleegkundige die de vaccinatie heeft gegeven. Zij geven de bijwerking dan door aan Bijwerkingencentrum Lareb. Je kunt de bijwerking ook zelf bij Lareb melden via www.lareb.nl.

Welke vaccinaties krijgt mijn kind?

Prik tegen RS-virus

- **0-2 weken** voor baby's geboren vanaf oktober t/m maart
- **0-7 maanden** voor baby's geboren vanaf april t/m september

6-9 weken

- Rota
- (DKTP-Hib-HepB)*

3 maanden

- Rota
- DKTP-Hib-HepB
- Pneu

5 maanden

- DKTP-Hib-HepB
- Pneu

Betekenis afkortingen

RS	RS-virus
Rota	Rotavirus
D	Difterie
K	Kinkhoest
T	Tetanus
P	Polio
Hib	Haemophilus influenzae type b
HepB	Hepatitis B
Pneu	Pneumokokken
B	Bof
M	Mazelen
R	Rodehond
MenACWY	Meningokokken ACWY
HPV	Humaan Papillomavirus

Vragen? Stel ze op het consultatiebureau of kijk op rijksvaccinatieprogramma.nl

12 maanden

- DKTP-Hib-HepB
- Pneu

14 maanden

- BMR
- MenACWY

3 jaar

- BMR

5 jaar

- DKT

10 jaar

- HPV
- 2e vaccinatie half jaar later

14 jaar

- DTP
- MenACWY

* Alleen als de moeder tijdens de zwangerschap niet is gevaccineerd tegen kinkhoest (kinkhoestprik). En in bijzondere situaties. De jeugdarts bespreekt dit met je.

Goed om te weten

Kinkhoestprik

Als de moeder tijdens de zwangerschap niet is gevaccineerd tegen kinkhoest, krijgt de baby tussen 6 en 9 weken een extra vaccinatie aangeboden. Maar ook in bijzondere situaties. De jeugdarts bespreekt dit met je.

Vaccinatie tegen rotavirus

De vaccinatie tegen het rotavirus is geen prik maar een vloeistof in een kleine tube. Kinderen krijgen het vaccin door druppels in de mond.

Prik tegen RS-virus

Vanaf het najaar van 2025 kunnen baby's een prik tegen het RS-virus krijgen. Het RS-virus komt het meest voor in de herfst en winter. Het seizoen waarin je baby wordt geboren, bepaalt wanneer je baby de prik krijgt. Baby's geboren vanaf oktober t/m maart krijgen de prik binnen 2 weken na de geboorte. Baby's geboren vanaf april t/m september krijgen de prik in september of oktober.

Mijn kind is ziek. Wat nu?

Heb je een uitnodiging gekregen, maar is je kind ziek? Overleg dan met de jeugdarts of jeugdverpleegkundige. Soms kun je de vaccinatie beter even uitstellen. Ook als je kind medicijnen gebruikt, is het goed vooraf te overleggen.

Vragen?

- Kijk voor meer informatie op rijksvaccinatieprogramma.nl
- Voor vragen kun je altijd terecht bij de arts of verpleegkundige van je consultatiebureau, Centrum voor Jeugd en Gezin of GGD in je regio.
- Op vaccinaties.steffie.nl vind je informatie in eenvoudige taal.
- Heb je twijfels over vaccineren? Dan kun je ook bellen naar de Twijfeltelefoon: 088 – 7 555 777.

Vaccinaties buiten het Rijksvaccinatieprogramma

Er zijn ook vaccinaties die niet in het Rijksvaccinatieprogramma zitten. Dit zijn de vaccinaties tegen waterpokken en meningokokken type B. Als je deze vaccinaties wil, kun je dit overleggen met je huisarts of een vaccinatiecentrum. Je moet ze dan wel zelf betalen. Je kunt deze vaccinaties niet krijgen op het consultatiebureau.

Ga je met je kind een (verre) reis maken? Informeer dan bij een bureau voor reizigersvaccinaties (GGD) of er extra vaccinaties nodig zijn.

Tuberculose

Kinderen met een verhoogde kans op tuberculose krijgen een vaccinatie tegen tuberculose aangeboden. Als je kind voor deze vaccinatie in aanmerking komt, krijg je een oproep van de GGD. Met vragen kun je bij de GGD terecht. De kosten van deze vaccinatie worden vergoed door de zorgverzekering.

Gegevens over de vaccinatie

Als jouw kind de vaccinatie heeft gekregen, legt de jeugdgezondheidszorg (JGZ) de gegevens over de vaccinatie vast in het JGZ-systeem en op het vaccinatiebewijs.

Toestemming

Als je het goed vindt, deelt de JGZ de gegevens met het RIVM. Dit gaat om vaccinatiegegevens en persoonsgegevens. De arts of verpleegkundige van de JGZ vraagt jou om toestemming voor het delen van de gegevens tussen de JGZ en het RIVM. Deze toestemming is belangrijk. Het RIVM kan verschillende taken alleen (goed) doen als bekend is welke vaccinaties je kind precies heeft gekregen.

Wat doet het RIVM met deze gegevens?

Het RIVM gebruikt de gegevens bijvoorbeeld om je een herinnering te sturen, zodat je kind alle vaccinaties kan krijgen die in het Rijksvaccinatieprogramma zitten. Ook kan je via MijnRIVM (mijn.rivm.nl) de vaccinatiegegevens van je kind bekijken en uitprinten. Dit kan handig zijn voor een reis naar het buitenland. Daarnaast wil het RIVM weten hoeveel mensen in Nederland zijn gevaccineerd. Dan kunnen we de ontwikkelingen van infectieziekten in Nederland goed in de gaten houden.

Voor meer informatie zie rijksvaccinatieprogramma.nl/jouw-toestemming

This brochure is available in several languages:
rijksvaccinatieprogramma.nl/brochures-other-languages

Dit is een uitgave van:

**Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu**

Postbus 1 | 3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

augustus 2025

De zorg voor morgen begint vandaag